

Súd: Okresný súd Malacky
Spisová značka: 8P/307/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1618202795
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 06. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrea Kralovičová
ECLI: ECLI:SK:OSMA:2020:1618202795.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Malacky, sudkyňou JUDr. Andreou Kralovičovou, vo veci starostlivosti o maloleté deti I., Y., nar. XX.XX.XXXX a X., nar. XX.XX.XXXX, deti št. prísl. SR, deti zastúpené Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny, so sídlom Malacky, Záhorácka ul. č. 2942/60A, deti rodičov U. I., nar. XX.XX.XXXX, št. prísl. SR, bytom F., E. ul. č. XX, zastúpenej advokátkou JUDr. Vladimírou Hrebíkovou, AK so sídlom Malacky, Duklianskych hrdinov č. 2946/6, a E. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom F., B. ul. č. XX, zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Matúš Meheš, s.r.o., AK so sídlom Bratislava, Nevädzová ul. č. 6C, v konaní o návrhu matky na zvýšenie výživného pre maloleté deti, takto

rozhodol:

Súd zvyšuje výživné otca pre plnoletého Y. I., nar. XX.XX.XXXX, zo sumy 150 Eur mesačne na sumu 190 Eur mesačne, počnúc 01.10.2018, ktoré výživné je otec povinný zasielať k rukám plnoletého Davida vždy do 15. dňa v mesiaci vopred.

Zročné výživné za obdobie od 01.10.2018 do 23.06.2020 pre plnoletého Y. vo výške 840 Eur je otec povinný uhradiť k rukám plnoletého Y. do 3 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Súd zvyšuje výživné otca pre maloletého X. I., nar. XX.XX.XXXX, zo sumy 150 Eur mesačne na sumu 170 Eur mesačne, počnúc 01.10.2018, ktoré výživné je otec povinný zasielať k rukám matky vždy do 15. dňa v mesiaci vopred.

Zročné výživné za obdobie pre maloletého X. od 01.10.2018 do 23.06.2020 vo výške 420 Eur je otec povinný uhradiť k rukám matky do 3 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Vo zvyšku súd návrhy matky zamietla.

Týmto rozsudkom s a mení rozsudok Okresného súdu Malacky č. 4C/149/2010 - 30 zo dňa 22.11.2010 v časti výroku o výživnom pre v tom čase maloletého Y. a pre maloletého X..

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 05.10.2018 sa matka domáhala zvýšenia výživného pre maloletého X. zo sumy 150,- Eur mesačne na sumu 210,- Eur mesačne a na výživu v čase podania návrhu maloletého Y. zo sumy 150,- Eur mesačne na sumu 230,- Eur mesačne, a to od podania návrhu. Matka maloletých detí svoj návrh odôvodnila skutočnosťou, že od poslednej úpravy výživného rozsudkom Okresného súdu Malacky č. 4C/149/2010 - 36 zo dňa 22.10.2010 (rozsudkom Okresného súdu Malacky č. 8P/95/2011 - 158 zo dňa 13.09.2012 - bol návrh otca na zníženie výživného zamietnutý) uplynul značný čas, rapídne sa zvýšili náklady na odôvodnené potreby detí. Uviedla, že

otec maloletých detí sa okrem platenia bežného výživného v sumárnej výške 300 Eur na obe maloleté deti od roku 2011 nijakým iným spôsobom nepodieľa na výkone starostlivosti a o výchovu detí sa nezaujíma, neprispieva na mimoriadne výdavky detí spojené napr. so školou v prírode, plaveckými kurzami, školskými výletmi, lyžiarskym výcvikom, ako aj inými školskými či mimoškolskými aktivitami. Vyjadrila sa, že otec nekupuje deťom žiadne darčeky na narodeniny, meniny či Vianoce, nezaujíma sa o bežný styk s nimi. Matka uviedla, že od roku 2017 vykonáva prácu ošetrovateľky v domove sociálnych služieb v Rakúskej republike vo Viedni, pričom jej mesačný príjem predstavuje sumu cca 1.900,- Eur netto, zamestnávateľ jej prispieva sumou cca 100 Eur mesačne na pohonné hmoty, pričom túto prácu si zabezpečila preto, aby dokázala uspokojovať neustále vzrastajúce výdavky oboch detí v čo najväčšom rozsahu. Navrhovateľka sa vyjadrila, že je výlučnou vlastníčkou dvojizbového bytu v katastrálnom území obce F., ktorý nadobudla kúpou, na kúpu si musela zobrať hypotekárny úver, zároveň je podielovou spoluvlastníčkou pozemkov - trávnatých porastov v katastrálnom území U. I., obce F.. Uviedla, že od poslednej úpravy výživného došlo k podstatnej a zásadnej zmene pomerov na strane detí, súvisiacej najmä s ich fyziognomickým či osobnostným vývojom, stupňom vzdelávania sa a tomu úmerným zvýšeným nákladom na ich odôvodnené potreby. Vyjadrila sa, že obe v čase podania návrhu maloleté deti sú vo veku, kedy je finančné náročné najmä ich stravovanie, pričom na všetky ich potreby prispieva otec sumou len 150,- Eur mesačne na každé z detí. Uviedla, že v čase podania návrhu maloletý Y. navštevoval 2. ročník Strednej zdravotníckej školy v V., odbor farmaceutický laborant, pričom do školy každý deň dochádza, je sledovaný v imunoalergologickej ambulancii Národného ústavu detských chorôb v Bratislave, pravidelne užíva lieky, od roku 2016 je sledovaný pre myopiu aj v oftalmologickej ambulancii a nosí okuliare. Maloletý Šimon v čase podania návrhu navštevoval 7. ročník Základnej školy v F., od roku 2014 je pravidelne sledovaný v psychiatrickej ambulancii Národného ústavu detských chorôb v Bratislave, kde mu boli diagnostikované zmiešané poruchy školských zručností a sledovaný je aj v imunoalergologickej ambulancii. Maloletý X. sa venuje cyklistike, navštevuje turistický krúžok I. v F.. Matka uviedla, že otec oboch detí pracuje ako mechanik v obchodnej spoločnosti F. N. s.r.o., je výlučným aj podielovým spoluvlastníkom nehnuteľností nachádzajúcich sa v katastrálnom území obce F. (LV č. XXXX, LV č. XXX a LV č. XXX).

K svojmu návrhu doložila kópie rodných listov detí, lekárske správy o zdravotnom stave oboch detí, potvrdenie o návšteve Strednej zdravotníckej školy v V. zo dňa 03.09.2018, potvrdenie o návšteve Základnej školy M. J. O. v F. zo dňa 06.09.2018, pokladničné doklady a vyúčtovanie mesačných výdavkov na domácnosť a obe deti.

2. Dňa 18.04.2019 bolo tunajšiemu súdu doručené vyjadrenie otca k vyššie uvedenému návrhu matky na zvýšenie výživného. Otec v ňom uviedol, že je zamestnaný v obchodnej spoločnosti F. N. s.r.o., pričom jeho mesačný príjem predstavuje sumu vo výške 475,- Eur netto. Vyjadril sa, že okrem príjmu zo zamestnaneckého pomeru nemá žiadne ďalšie príjmy, pričom okrem nehnuteľností zapísaných na LV č. XXXX a LV č. XXX, katastrálne územie: U. I., obec F., Okres: Malacky, nevlastní žiadne iné nehnuteľnosti, ktoré nadobudol do výlučného vlastníctva z vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov po rozvoде s navrhovateľkou. Uviedol, že je zároveň vlastníkom osobného motorového vozidla zn. Škoda Octavia, rok výroby 2002, v hodnote cca 500,- Eur, pričom okrem uvedeného nevlastní žiadne hodnotné huteľné veci. Otec sa vyjadril, že žije v spoločnej domácnosti so svojou manželkou U. I., rod. F., nar. XX.XX.XXXX, s ich maloletou dcérou O. I., nar. XX.XX.XXXX a synom manželky - maloletým M. B., nar. XX.XX.XXX.9. Uviedol, že manželka je v súčasnosti na rodičovskej dovolenke s maloletou O. a poberá rodičovský príspevok vo výške 220,70 Eur mesačne, rodinné prídavky na obe maloleté deti spolu vo výške 48,68 Eur mesačne a výživné na maloletého M. vo výške 100,- Eur mesačne. Ďalej uviedol, že maloletá O. je onkologickým pacientom s diagnózou „Q639 Vrodená chyba obličky“ pričom maloletá si vyžaduje stálu lekársku starostlivosť a pravidelný odborný dohľad. Vyjadril sa, že vzhľadom na ich sociálnu a finančnú situáciu pomáhajú rodine starí rodičia maloletých detí súhrnne vo výške 500,- Eur mesačne, pričom nejde vždy len výlučne o čisto peňažnú výpomoc, ale aj výpomoc prostredníctvom naturálií (nákupu stravy, ošatenia a pod.). Vo svojom vyjadrení uviedol, že svoju vyživovaciu povinnosť si toho času riadne a včas plní, pričom aktuálne súdom určená vyživovacia povinnosť na obe deti spolu vo výške 300,- Eur je vzhľadom na jeho príjmy a majetkové pomery primeraná a v prípade, ak by súd rozhodol o zvýšení výživného, ocitol by sa vo finančnej núdzi. Záverom svojho podania uviedol, že vzhľadom na jeho zdravotný stav, ako aj na zdravotný stav maloletej O., nie je objektívne možné, aby si našiel podstatne lepšie platenú prácu a v prípade, ak by mu to jeho majetkové pomery umožňovali ochotne by prispieval zvýšeným výživným na maloletého X. a v tom čase maloletého Y., avšak súčasná situácia, kedy je jeho rodina odkázaná na finančnú výpomoc blízkych osôb mu to nedovoľuje.

K svojmu vyjadreniu otec doložil potvrdenie zamestnávateľa o príjme zo dňa 12.04.2019, kópiu sobášneho listu, kópie rodných listov maloletej Niny a maloletého M., potvrdenie o poberaní rodičovského príspevku za obdobie rokov 2018-2019, potvrdenia o poberaní prídavku na dieťa za obdobie rokov 2018-2019, kópiu rozsudku Okresného súdu Malacky č. 9P/134/2011 -19 zo dňa 10.02.2012, lekárske správy maloletej O. a lekársky nález otca.

3. Matka v priebehu konania doručila súdu dňa 20.02.2020 ďalšie listinné dôkazy - pokladničné doklady, vyúčtovanie výdavkov na maloletého X. a plnoletého Y., lekárske správy detí, potvrdenie o návšteve Strednej zdravotníckej školy v V. zo dňa 02.09.2019, potvrdenie o návšteve Základnej školy M. v F. zo dňa 05.09.2019 a správu základnej školy M. v F. zo dňa 10.02.2020.

4. Matka v konaní uviedla, že na svojom návrhu na zvýšenie výživného trvá tak, ako bol podaný písomne. Vyjadrila sa, že otec maloletých detí sa okrem súdom určeného výživného ničím iným na výžive detí nepodieľa, neprispieva na žiadne iné mimoriadne výdavky detí, nedáva im žiadne darčeky, s maloletými deťmi sa nestretáva, netrávi s nimi voľný čas (prázdniny, dovolenky). Uviedla, že toho času plnoletý Y. je študentom 2. ročníka strednej školy, v roku 2018/2019 menil odbor školy, absolvoval prestupové skúšky a od roku 2019/2020 opätovne nastúpil do 2. ročníka. Na pojednávaní sa vyjadrila, že Y. je alergik, trpí tak dýchacími ako aj kožnými alergiami, celoročne užíva lieky - mesačná dávka lieku predstavuje sumu cca 20,- Eur mesačne. V roku 2016 mu bol pre pretrvávajúce bolesti záhlavovej kosti diagnostikovaný nezhubný tumor záhlavovej kosti. Vyjadrila sa, že maloletý X. je žiakom 8. ročníka Základnej školy v F., stravuje sa v škole (mesačný poplatok 6,- Eur mesačne, predtým 15-25,- Eur), má diagnostikovanú poruchu učenia, trpí dysortografiou, dysgrafiou, dyslexiou, poruchami sústredenia, vyžaduje osobitný prístup v škole. Maloletý je sledovaný v imunoalergologickej ambulancii, trpí atopickým ekzémom, respiračnými infekciami, pričom mesačné výdavky na liečbu predstavuje suma cca 6,- Eur. Maloletý Šimon navštevuje turistický krúžok s mesačným poplatkom 8, - Eur. Ďalej uviedla, že je rozvedená, žije sama s deťmi v dvojizbovom byte (mesačná splátka hypotéky 300,- Eur), pracuje v zahraničí najmä z finančných dôvodov, pričom v minulosti pracovala v Detskej fakultnej nemocnici s poliklinikou v V. na urgentnom príjme, kvôli nízkemu príjmu však musela mať ďalšie pracovné úväzky, a následne aj zmeniť prácu. Uviedla, že v roku 2016 ochorela na onkologické ochorenie a od roku 2017 zmenila zamestnanie. Na pojednávaní konanom dňa 23.06.2020 uviedla právna zástupkyňa matky, že matka navrhuje otcovi zvýšiť výživné o sumu 30,- Eur na každé z detí odo dňa podania návrhu, s poukazom na to, že matka je onkologický pacient a aj napriek svojmu ochoreniu pracuje, aby uživila deti. Uviedla, že otec stav svojho príjmu taký, ako prezentuje toho času, prezentuje už dlhodobo, pričom pri jeho vzdelaní je možné dosiahnuť príjem vyšší.

5. Dňa 06.11.2019 nadobudol Y. plnoletosť, k návrhu matky sa v plnom rozsahu pripojil, uviedol, že je študentom 2. ročníka Strednej zdravotníckej školy v V., odbor zdravotnícky laborant. Vyjadril sa, že poplatok za vzdelávanie (pôvodné ZRPŠ) predstavuje suma 30,- Eur polročne, pričom škola neposkytuje študentom stravu - jeho mesačný výdavok na stravu predstavuje suma cca 80 Eur. Ďalej uviedol, že poplatok za odborné učebnice predstavuje suma cca 35,- Eur v každom školskom roku, suma za zakúpenie pracovných pomôcok pre prax v laboratóriu cca 25 - 30 Eur v školskom roku a mesačný poplatok za dopravu do školy predstavuje suma 50,- Eur. Vyjadril sa, že platené záujmové krúžky nenavštevuje a vo voľnom čase sa venuje kostymérstvu. S otcom sa nestretáva, tento na jeho výživu prispieva iba súdom určeným výživným, všetky jeho potreby mu hradí výlučne matka.

6. Otec v konaní žiadal, aby súd návrh matky na zvýšenie výživného zamietol z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov na jeho strane. Uviedol, že pracuje v autoservise ako pomocník, pričom jeho čistý mesačný príjem predstavuje suma cca 500 Eur mesačne. Otec sa vyjadril, že zo zdravotných dôvodov si nemôže nájsť lepšiu prácu a zároveň jeho súčasný zamestnávateľ rešpektuje jeho absencie v práci kvôli starostlivosti o maloletú O., jeho matku a aj jeho zdravotný stav. Otec na pojednávaní ďalej uviedol, že býva v rodinnom dome a nevlastní žiadny iný nehnuteľný majetok. Uviedol, že maloletý X. a toho času plnoletý Y. sa jemu aj otcovej matke - starej matke vyhýbajú, rád by sa podieľal na ich záujmoch, aktivitách, vedel by im pomôcť napr. so zabezpečením doučovania, avšak deti s ním odmietajú komunikovať. Uviedol, že maloletá O. mala po narodení diagnostikovanú tzv. dieru v obličke, je sledovaná v nefrologickej ambulancii a okrem toho je sledovaná v onkologickej ambulancii kvôli trom povrchovým hemangiomom. Záverom otec uviedol, že sa lieči na alergie a užíva lieky.

Na pojednávaní dňa 23.06.2020 otec uviedol, že súhlasí s návrhom matky na zvýšenie výživného o 30 Eur na každé dieťa, nie však spätne od podania návrhu, ale odo dňa vyhlásenia rozhodnutia (s uvedeným matka nesúhlasila).

7. Zástupca kolízneho opatrovníka uviedol, že s návrhom matky na zvýšenie výživného súhlasí, keďže od poslednej úpravy výživného maloletého X. a v čase podania návrhu maloletého Y. prešla dlhá doba, teda došlo na ich strane k zmene pomerov. Záverom kolízny opatrovník uviedol, že výšku výživného ponecháva na úvahe súdu.

8. Súd vykonal dokazovanie vypočutím účastníkov, oboznámil sa s dokladmi o príjmoch rodičov, kópiami rodných listov maloletého X. a Y., lekáarskymi správami detí, potvrdením o návšteve Strednej zdravotníckej školy v V. zo dňa 03.09.2018, potvrdením o návšteve Základnej školy M.u v F. zo dňa 06.09.2018, pokladničnými dokladmi, vyúčtovaním mesačných výdavkov na domácnosť a obe deti, kópiou sobášneho listu otca detí, kópiami rodných listov maloletej Niny a maloletého Kristiána, potvrdením o poberaní rodičovského príspevku manželkou otca za obdobie rokov 2018-2019, potvrdením o poberaní prídavku na dieťa manželkou otca za obdobie rokov 2018-2019, kópiu rozsudku Okresného súdu Malacky č. 9P/134/2011 -19 zo dňa 10.02.2012, ako aj s obsahom ostatného spisového materiálu a zistil, že rodičia maloletých detí boli manželia, ich manželstvo bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Malacky č. 4C/149/2010 - 36 zo dňa 22.10.2010, právoplatným dňa 19.01.2011, pričom v tom čase obe maloleté deti boli na základe dohody rodičov zverené do starostlivosti matky, otec bol zaviazaný povinnosťou prispievať na výživu každého z maloletých detí výživným vo výške 150 Eur mesačne. V čase tohto rozhodnutia mal maloletý X. 5 rokov a navštevoval materskú školu a Y. 9 rokov a navštevoval prvý stupeň základnej školy; obe deti boli zdravé. V tom čase bola matka zamestnaná ako zdravotná sestra s mesačným príjmom cca 600-700,- Eur netto, otec pracoval ako automechanik, pričom k svojmu príjmu sa vyjadril tak, že si „vie slušne zarobiť“ - ani jeden z rodičov v tom čase toto vyjadrenie nespороval, o výške výživného rodičia uzavreli rodičovskú dohodu, preto súd príjem otca v tom čase ani podrobne neskúmal. Deti boli v tom čase zdravé.

Zo spisu tunajšieho súdu č. 8P 95/2011 súd zistil, že otec detí (v tom čase boli obe maloleté) podal dňa 19.05.2011 návrh na zníženie výživného, pretože nedosahuje príjem, z ktorého by mohol riadne uhrádzať určené výživné. Matka s návrhom otca nesúhlasila a dňa 04.06.2012 podala návrh na zvýšenie výživného, ktorý odôvodnila tým, že maloletý Y. nastúpil na druhý stupeň základnej školy a maloletý X. nastúpil základnú školskú dochádzku. Rozsudkom č. 8P/95/2011-158 zo dňa 13.09.2012 súd návrhy oboch rodičov zamietol; voči rozhodnutiu podali odvolanie obaja rodičia, pričom Krajský súd v Bratislave svojím rozhodnutím č. 11CoP/566/2012-193 zo dňa 23.04.2013 rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil. V tom čase mala matka príjem priemerne 630 Eur mesačne (za roky 2009 - 2012 vrátane), pracovala na dva úväzky v Detskej fakultnej nemocnici s poliklinikou v V., otec začal od roku 2011 pracovať v spoločnosti F. N. s.r.o., v tom čase s príjmom 317 Eur mesačne so zaradením pomocný automechanik, predtým pracoval v spoločnosti N. N. F., spol. s.r.o. s príjmom 267 Eur mesačne (tento príjem oficiálne otec dosahoval aj v čase, keď uzavrel rodičovskú dohodu s matkou o výške výživného v rámci konania o rozvod ich manželstva. Osobný stav rodičov bol nezmenený. Obe deti boli v tom čase zdravé, resp. neboli im diagnostikované žiadne závažné ochorenia. Rozhodnutie nadobudlo v zamietajúcich výrokoch právoplatnosť dňa 01.06.2013.

9. V súčasnosti je matka naďalej rozvedená, spolu s maloletým X. a Y., žijú v dvojizbovom byte v jej osobnom vlastníctve. Matka je od 01.09.2017 zamestnaná ako ošetrovatelka v domove sociálnych služieb v Rakúskej republike vo Viedni, pričom jej mesačný príjem predstavuje sumu 1.900,- Eur netto. Matka nemá okrem maloletých X. a t. č. plnoletého Y.iadnu ďalšiu vyživovaciu povinnosť.

10. Otec detí je v súčasnosti ženatý, s manželkou U. I., rod. F., nar. XX.XX.XXXX sa starajú o ich spoločnú maloletú dcéru O. I., nar. XX.XX.XXXX. Otec je zamestnaný od 01.05.2011 v obchodnej spoločnosti F. N. s.r.o., ako mechanik s priemerným mesačným príjmom 526,- Eur. Otec detí, jeho manželka a maloletá Nina, žijú v spoločnej domácnosti v rodinnom dome v F., ktorý je osobnom vlastníctve otca. V spoločnej domácnosti s nimi žije syn manželky - maloletý M. B. , nar. XX.XX.XXXX, zverený do starostlivosti matky rozsudkom Okresného súdu Malacky č. 9P/134/2011 -19 zo dňa 10.02.2012. Manželka je toho času na rodičovskej dovolenke s maloletou O. a poberá rodičovský príspevok vo výške 220,70 Eur mesačne, rodinné prídavky na maloletú O. a maloletého M. spolu vo výške 48,68 Eur mesačne a výživné na maloletého M. vo výške 100,- Eur mesačne.

11. Maloletý X. navštevuje v súčasnosti ôsmu triedu Základnej školy v F.. Ročný poplatok na ZRPŠ je 30 Eur ročne, stravuje sa v školskom zariadení s poplatkom 6 Eur mesačne. Maloletý X. ma diagnostikovanú diagnózu F813 - zmiešanú poruchu školských zručností. Maloletý je sledovaný v imunoalergologickej ambulancii a psychiatrickej ambulancii liečebnej pedagogicky. Maloletý X. navštevuje turistický krúžok Detskej organizácie I. F. s mesačným poplatkom 8 Eur.

12. Plnoletý Y. navštevuje v súčasnosti druhý ročník Strednej zdravotníckej školy v V. v študijnom odbore č. 5308 M zdravotnícky laborant. Ročný poplatok na ZRPŠ je 30 Eur a stravuje sa individuálne, nakoľko škola nezabezpečuje stravovanie. Y. je sledovaný v imunoalergologickej ambulancii a očnej ambulancii. V roku 2016 mu bol pre pretrvávajúce bolesti záhlavovej kosti diagnostikovaný nezhubný tumor záhlavovej kosti. Platené záujmové krúžky nenavštevuje, venuje sa však vo svojom voľnom čase kostymérstvu, s čím sú spojené výdavky na nákup látok a ostatných potrieb, výdavky spojené s výstavami prác plnoletého Y..

13. Otec sa s deťmi nestretáva, okrem súdom určeného výživného im ničím iným neprispieva.

14. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

15. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov.

16. Podľa § 62 ods. 4 veta prvá, Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará.

17. Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

18. Podľa § 65 ods. 1 Zákona o rodine, ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného.

19. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprímerané majetkové riziká, ktoré na seba berie.

20. Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine, právo na výživné sa nepremičuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov späťne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

21. Podľa § 78 ods. 1 veta prvá Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery.

22. Podľa § 217 ods. 1 prvej vety CSP, pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

23. Podľa § 217 ods. 2 CSP, ak ide o opakujúce sa dávky alebo splátky, možno uložiť povinnosť i na plnenie dávok alebo splátok, ktoré sa stanú splatnými až v budúcnosti.

24. Podľa § 231 CSP, rozsudok ukladajúci povinnosť plniť v budúcnosti splatné dávky alebo splátky možno na základe žaloby zmeniť, ak sa podstatne zmenili pomery, ktoré sú rozhodujúce pre výšku a ďalšie trvanie dávok alebo splátok. Zmena rozsudku je prípustná od času, ke nastala podstatná zmena pomerov.

25. Podľa § 121 CMP, rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive

maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

26. Z ustálenej súdnej praxe vyplýva, že pre posúdenie schopností a možností rodiča v zmysle ustanovenia § 75 ods. 1 Zákona o rodine nie sú rozhodujúce jeho skutočné zárobkové (prípadne aj majetkové) pomery, ale jeho reálne zárobkové (prípadne aj majetkové) možnosti, dané okrem iného jeho fyzickým stavom, nadaním, množstvom získaných vedomostí a pracovných skúseností a pod. (R 74/1969). Pre určenie výšky výživného pre maloleté dieťa sú rozhodujúce reálne zárobkové schopnosti a možnosti každého z rodičov, ktoré sú dané nielen ich subjektívnymi vlastnosťami (fyzickou zdatnosťou, vzdelaním, pracovnými skúsenosťami a pod.), ale aj okolnosťami objektívneho charakteru, najmä existenciou pracovných príležitostí primeraných vlastnostiam rodičov (R 76/1968). Pri určovaní rozsahu vyživovacej povinnosti k maloletým deťom je treba mať na zreteli, že zaistenie tejto výživy sa týka nielen výživy vo vlastnom slova zmysle, ale všetkých nevyhnutných potrieb pre život kultúrneho človeka (R 30/1990), teda všestranný vývoj a rozvoj maloletého dieťaťa.

27. Podľa článku 41 ods. 4 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky, starostlivosť o deti a ich výchova je právom rodičov; deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť.

28. Podľa článku 18 ods. 1, 2, 3 Dohovoru o právach dieťaťa, ktoré prijalo Valné zhromaždenia Spojených národov 20. novembra 1989, štáty, ktoré sú zmluvnými stranami tohto Dohovoru, musia vynaložiť maximálne úsilie na to, aby bola uznaná zásada, že obidvaja rodičia majú spoločnú zodpovednosť za výchovu a rozvoj dieťaťa. Základným zmyslom ich starostlivosti musí byť pritom najlepší záujem dieťaťa.

29. Vzhľadom k vykonanému dokazovaniu súd dospel k záveru, že návrh matky na zvýšenie výživného pre deti je dôvodný - od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti pre deti uplynulo viac ako deväť rokov. Za uvedenú dobu došlo k podstatnej zmene pomerov ako u maloletých detí, tak aj u oboch rodičov.

K podstatnej zmene pomerov došlo najmä na strane detí - Y. nastúpil na strednú školu a medzičasom nadobudol plnoletosť a maloletý X. nastúpil medzičasom je žiakom už druhého stupňa základnej školy. U oboch detí sa zároveň zhoršil zdravotný stav - plnoletý Y. je sledovaný v imunoalergologickej ambulancii, celoročne užíva lieky, má odporúčanú kúpeľnú liečbu alebo pobyty pri mori. Okrem toho sa mu zhoršil zrak, nosí okuliare, je v očnej ambulancii je pravidelne sledovaný pre myopatiu. Okrem toho mu bol diagnostikovaný nezhubný tumor záhlavovej kosti, toto ochorenie zatiaľ špeciálnu liečbu nevyžaduje. Maloletý X. je od roku 2014 sledovaný v psychiatrickej ambulancii (diagnostikované poruchy pozornosti, dyslexia, disgrafia, disortografia), takisto má zníženú imunitu, takisto je nastavený na medikamentóznú liečbu. Zároveň sa náklady detí zvýšili primerane veku (plynutiu času) - medzičasom Y. nadobudol plnoletosť, X. má 15 rokov - ich potreby sú teda neporovnateľne väčšie, ako boli v čase pôvodného určenia výživného. Okrem toho sa obaja venujú záujmovej činnosti - športujú, chodia na turistiku, plnoletý Y. sa venuje kostymérstvu.

Zmena pomerov nastala aj u oboch rodičov. Zvýšili sa náklady matky, ktorá zaobstarala pre seba a deti byt, kúpou, avšak tento je zaťažovaný hypotékou, ktorú v súčasnosti spláca. matka prekonala závažné onkologické ochorenie, do súčasnosti absoljuje pravidelné kontroly. Okrem toho si matka zvýšila kvalifikáciu a zmenila zamestnanie - do práce dochádza do zahraničia, zvýšil sa jej príjem, keďže podľa jej vyjadrenia otec detí sa okrem súdom určeného výživného na starostlivosť o deti a ich výdavkoch ničím iným nepodieľal a z príjmu dosahovaného u pôvodného zamestnávateľa matka neodkázala potreby detí zabezpečiť.

U otca zmena pomerov nastala (podľa jeho vyjadrenia) iba v zmene osobného stavu a v tom, že mu pribudla vyživovacia povinnosť k manželke, ktorá je na rodičovskej dovolenke a k k ich spoločnému dieťaťu - maloletej O., ktorá podľa vyjadrenia otca trpí takisto vrodeným ochorením, v dôsledku ktorého je sledovaná v nefrologickej ambulancii a zároveň je sledovaná v onkologickej ambulancii - podľa vyjadrenia otca však lieky neužíva, výdavky spočívajú v návšteve ambulancií, (naposledy bola maloletá O. na kontrole v júni 2019). Čo sa týka zamestnania otca, otec aj naďalej je zamestnaný u pôvodného zamestnávateľa, príjem sa ju zvyšuje v závislosti od schválenej výšky minimálnej mzdy. U otca sa takisto pred dvomi rokmi prejavili zdravotné problémy urologického charakteru, ktorý si vyžiada chirurgický zákrok. Ochorenie nie je onkologického charakteru.

30. Čo sa týka výšky výživného, pri jej ustálení súd vychádzal nielen zo zistených príjmových, ale najmä majetkových pomerov rodičov, veku, zdravotného stavu detí aj rodičov, zohľadnil dlhodobú osobnú

starostlivosť (iba) matky o deti, zohľadnil dobu, ktorá uplynula od posledného určenia výživného pre deti, zaoberal sa vyjadreniami rodičov k danej veci. Súd konštatuje, že otec svoje vyjadrenie k návrhu matky na zvýšenie výživného podopiera rovnakými dôvodmi, ktoré uvádzal vo svojom návrhu na zníženie výživného zo dňa 19.05.2011 - teda že jeho príjem nie je dostatočný na zvýšenie výživného, ktoré doplnil skutočnosťou, že okrem manželky a maloletej O. sa stará aj o dieťa svojej manželky - jej syna z predchádzajúceho vzťahu. Uvádza, že nemôže ísť do iného zamestnania, pretože tento zamestnávateľ mu umožňuje absolvovať kontroly maloletej O. v odborných ambulanciách a toleruje mu aj častejšie prestávky v práci vzhľadom k jeho zdravotnému problému.

31. Súd poukazuje na skutočnosť, že doposiaľ určené výživné je v súčasnej dobe nedostatočné na pokrytie čo i len základných potrieb maloletých detí, výživné vo výške 150 Eur na každé z detí nepostačuje ani len na zabezpečenie stravy detí na mesiac. Súd poukazuje na skutočnosť, že správanie sa otca k svojej vyživovacej povinnosti k deťom (čo je jeho základná, zákonná povinnosť) je úplne ľahostajné a účelové - otec v podstate prenechal celú starostlivosť o obe deti výlučne na matke - súd poukazuje na rozdielny prístup rodičov k výchove a výžive detí a k zodpovednosti za ne - zatiaľ čo matka napriek nepriaznivému zdravotnému stavu zmenila zamestnanie tak, aby dosahovala väčší príjem, aj na úkor cestovania na väčšiu vzdialenosť a na úkor fyzickej náročnosti vykonávanej práce, otec je podľa jeho vyjadrení odkázaný na zamestnávateľa, ktorý mu dlhodobo platí minimálnu mzdu - údajne preto, aby mohol absolvovať kontroly v ambulanciách s maloletou dcérou a toleruje mu prestávky v práci kvôli jeho zdravotnému stavu. Súd tu poukazuje na skutočnosť, že maloletá O. sa narodila v roku 2017 (naposledy v odbornej ambulancii bola na kontrole v júni 2019), otcov zdravotný problém bol diagnostikovaný cca pred dvomi rokmi - teda sa jedná o „problémy“, ktoré nemohli v žiadnom prípade ovplyvniť dosahovanie príjmu a prípadnú zmenu zamestnávateľa otca pred nimi - a otec aj napriek tomu pracoval za minimálnu mzdu od roku 2011 - je teda otázka, či dôvody, ktoré otec udával, sú skutočné, alebo otcovi iba „prišli vhod“ - v tomto kontexte sa konanie otca javí ako účelové, aby sa vyhol plateniu vyššieho výživného. Toto tvrdenie podporuje aj fakt, že otec za celú dobu o deti neprejavil záujem, neprejavil záujem o potreby detí, s deťmi nekomunikuje a dokonca deťom nedáva ani len drobné darčeky k ich sviatkam. Pokiaľ otec detí tvrdí, že deti nemajú o neho záujem, súd musí konštatovať, že nie je na deťoch, aby si udržali pozornosť a záujem rodičov, ale je práve na rodičovi, aby jeho vzťah s deťmi zostal zachovaný - pokiaľ otec udáva, že matka mu bránila v stretávaní sa s deťmi, súd musí konštatovať, že otec sa nijakým spôsobom nedomáhal zmeny tejto situácie, nepodal žiaden návrh na úpravu styku s maloletými deťmi. Otec pokiaľ mal dojem, že mu matka bráni v kontakte s deťmi, mal možnosť sa s deťmi stretávať napr. v škole, toto neurobil, dokonca sa ani len nezaujímal o prácu detí v škole, so školou nespolupracoval - súd v tomto kontexte konanie otca hodnotí ako o úplný nezáujem o svoje dve staršie deti.

Pri určení výšky výživného tak súd vychádzal nie zo skutočného príjmu otca (ktorý sa súdu javí ako nepravdepodobný) - z príjmu cca 520 Eur mesačne nie je možné dlhodobo zabezpečovať starostlivosť o rodinu, domácnosť a dve deti (manželka otca poberá na výživu svojho dieťaťa a výživné vo výške 100 Eur mesačne, návrh na zvýšenie nepodala, pretože otec tohto dieťaťa sa o dieťa zaujíma, bráva ho na výlety, podieľa sa na mimoriadnych výdavkoch tohto dieťaťa - na rozdiel od otca detí pri porovnaní vzťahu k jeho deťom), ale z príjmu, ktorý by otec mohol pri svojom vzdelaní dosahovať - z inzerovaných voľných miest v mieste bydliska otca resp. v jeho okolí vyplýva, že v danom obore je možné dosiahnuť príjem na úrovni cca. 1000 Eur mesačne; otec je v produktívnom veku, jeho zdravotný problém nie je takého charakteru, že by nebol odstrániteľný. Takisto súd poukazuje na skutočnosť, že každý zamestnávateľ je povinný poskytnúť zamestnancovi voľno potrebné na sprevádzanie člena rodiny na ošetrovanie v rozsahu 7 pracovných dní a takisto aj pre samotného zamestnanca takisto v rozsahu 7 pracovných dní; otec toto pre maloletú O. využil v roku 2019 iba raz, v roku 2020 nebol na pravidelnej kontrole s maloletou O. ani raz (z dôvodu predpisania lieku nie je potrebné navštevovať).

Zároveň súd zohľadnil skutočnosť, že matka má k dispozícii pre deti aj prídavky, ktoré jej vypláca štát v mieste jej zamestnania - tieto sa pohybuju vo výške cca. 100 Eur mesačne na každé z detí, je už nepodstatné, či ich matka dostane vyplatené jednorazovo, alebo v mesačných splátkach, zohľadnil, že matka sa už na starostlivosti o deti nepodieľa výlučne fyzickou osobnou starostlivosťou - deti sú už vo veku, kedy táto starostlivosť ustupuje a zároveň aj deti sú už povinné (resp. by mali sa podieľať aspoň osobnou prácou na drobnej starostlivosti o domácnosť), avšak zohľadnil skutočnosť, že matka si túto svoju povinnosť plní čiastočne zabezpečením bývania pre deti.

32. Súd preto hodnotiac dôkazy jednotlivo, ako i vo ich vzájomných súvislostiach konštatuje, že nárok Y. na zvýšenie výživného má dostatočne preukázaný vykonaným dokazovaním; je nepochybné, že od

poslednej úpravy vyživovacej povinnosti došlo k podstatnej zmene okolností, ktoré zakladajú nárok na zvýšenie vyživovacej povinnosti tak, ako to predpokladá ustanovenie § 78 ods. 1 Zákona o rodine, pričom súd upozorňuje, že sa nejedná iba o zmenu vo forme nástupu Y. na strednú školu, ale najmä o celkovú vývojovú zmenu dieťaťa, zdravotný stav - Y. je starší, rastie, jeho potreby sú v súčasnosti vzhľadom na jeho vek vyššie, zvýšili sa náklady na jeho ošatenie, stravu a hygienu. Vzhľadom na uvedené skutočnosti súd otca zaviazal povinnosťou prispievať sumou 190,- Eur mesačne počnúc 01.10.2018, teda od prvého dňa mesiaca, v ktorom matka podala návrh (matka podala návrh dňa 05.10.2018) .

33. Súd hodnotiac dôkazy jednotlivo, ako i vo ich vzájomných súvislostiach konštatuje, že aj nárok maloletého X. na zvýšenie výživného má dostatočne preukázaný vykonaným dokazovaním; je nepochybné, že od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti došlo k podstatnej zmene okolností, ktoré zakladajú nárok na zvýšenie vyživovacej povinnosti tak, ako to predpokladá ustanovenie § 78 ods. 1 Zákona o rodine, pričom súd upozorňuje, že sa nejedná iba o zmenu vo forme nástupu X. na druhý stupeň základnej školy, ale najmä o celkovú vývojovú zmenu dieťaťa, zdravotný stav - X. je starší, rastie, jeho potreby sú v súčasnosti vzhľadom na jeho vek vyššie, zvýšili sa náklady na jej ošatenie, stravu a hygienu. Vzhľadom na uvedené skutočnosti súd otca zaviazal povinnosťou prispievať sumou 170 Eur mesačne počnúc 01.10.2018 - teda od podania návrhu matkou - ako u plnoletého Y..

34. Vo zvyšku súd návrh matky zamietol, zohľadniac príjem matky a skutočnosť, že otec má zatiaľ vyživovaciu povinnosť aj k svojej manželke, ktorá je zatiaľ na rodičovskej dovolenke; nezohľadnil však vyživovaciu povinnosť manželky otca k jej dieťaťu z predchádzajúceho vzťahu - o toto dieťa sú povinní sa postarať jeho rodičia, otec detí túto povinnosť nemá. To že matka tohto dieťaťa (manželka otca detí) nepodala návrh na zvýšenie výživného k dieťaťu nemôže byť na úkor detí otca.

35. Súd poukazuje na závery aplikačnej praxe, kedy pri určení výživného je rozhodujúci príjem rodiča, ktorý rodič reálne mohol dosiahnuť a nie príjem, ktorý rodič fakticky dosahuje, pretože princíp potenciality má prednosť pred princípom fakticity; a to aj v prípade, že povinný berie na seba neprímerané majetkové rizika zahrňujúce aj takú činnosť, ktorá ohrozuje dosiahnutie príjmu, resp. vyvoláva stratu a súčasne možnosť poskytovania výživného. Ak sa príjem javí ako nepravdivý, je povinnosťou súdu prihliadať na celkové majetkové pomery povinného rodiča a takzvanú potencialitu príjmov, t.j. na jeho zjavne nevyužitú schopnosť. (7CoP/237/2014).

36. Vzhľadom k takto určenému výživnému a dobe určenia výživného súd stanovil aj výšku zročného výživného pre v súčasnosti plnoletého Y. vo výške 840,- Eur (21 mesiacov x 40 Eur - rozdiel medzi výživným určeným na základe súdom schválenej rodičovskej dohody rozsudkom tunajšieho súdu č. 4C/149/2010 zo dňa 22.10.2010, právoplatným dňa 19.01.2011 a doposiaľ určeným výživným), pre maloletého X. vo výške 420 Eur (21 mesiacov x 20 Eur - rozdiel medzi výživným určeným na základe súdom schválenej rodičovskej dohody rozsudkom tunajšieho súdu č. 4C/149/2010 zo dňa 22.10.2010, právoplatným dňa 19.01.2011 a doposiaľ určeným výživným).

37. Takto stanovenú výšku zročného výživného súd uložil otcovi uhradiť s poukazom na ustanovenie § 232 ods. 2, 3 CSP do 3 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia, keďže otec o možnosť splácania zročného výživného v splátkach nepožiadaval, toto nenavrhol ani matka detí resp. plnoletý Y., a ani súd vzhľadom na doterajšie správanie sa otca k deťom a vo vzťahu k podanému návrhu matky (otec prevzal návrh matky dňa 04.04.2019) nezistil žiadne také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali povolenie splátok - otec od počiatku popieral nárok detí na zvýšenie výživného, ani len nepočítal s tým, že by súd výživné zvýšil (a to aj napriek dobe, ktorá ubehla od posledného určenia výživného) - otec mohol predpokladať, že k určitému zvýšeniu výživného pre deti dôjde, preto si mohol časť svojho príjmu odkladať.

38. Podľa ustanovenia § 121 CMP rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa menia pomery.

39. Vzhľadom na vyššie uvedené zákonné ustanovenie súd zmenil rozsudok tunajšieho súdu č. 4C/149/2010 - 30 zo dňa 22.10.2010 v časti výroku o výživnom pre v tom čase maloletého Y. a pre maloletého X..

40. O trovách konania súd rozhodol v zmysle ustanovenia § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podľa § 355 ods. 1 CSP podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na tunajšom súde, písomne, v 3 vyhotoveniach, s náležitosťami podľa § 363 CSP.

Odvolanie môže podať účastník konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy. Zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná.

Podľa § 44 CMP, rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením.

Ak účastník konania nesplní povinnosť, ktorú mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený účastník môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia alebo na exekúciu podľa osobitného predpisu.